

SOC 456 Výzkum politické kultury a identity
magisterské studium sociologie FSS MU jarní semestr 2005

vyučující: Igor Nosál, Ph.D.
způsob zakončení: Zk
počet kreditů: 12
týdenní rozsah: 1/1 (13 lekcí, 26 hodin výuky)
typ kurzu: nepovinně volitelný (B kurz)

Anotace:

Kurz je určen studentům magisterského studia sociologie, otevřen je však také ostatním studentům FSS MU.

Cílem kurzu je představit vývoj a variabilitu teoretických a metodologických přístupů ke zkoumání politické kultury a identity. Pole výzkum politických kultur a identit se od 60. let 20. století vyvinul v typické multidisciplinární a multiparadigmatické pole sociálních věd, jež je vzájemně ovlivňováno politickou sociologií, kulturní antropologií, srovnávací politickou vědou a kulturní historií. V kurzu budou představeny hlavní teoretické a metodologické proudy ve výzkumu politické kultury a identity ve vztahu k sociální změně (modernizace a sociální proměny v době pozdní modernity).

Práce v semestru: Studentům budou v první části kurzu předloženy v postupné řadě několika tématických okruhů na každou týdenní seanci zpravidla 2-3 texty. Úkolem každého posluchače bude v této teoretické ("čtecí") části kurzu prostudovat a promyslet na každý týden předepsané texty a připravit si do diskuse v semináři poznámky o četbě. Druhá část kurzu (5 týdnů) pak bude mít podobu workshopu (pracovních seminářů), ve kterých budou studenti prezentovat a diskutovat své vlastní studentské projekty (práce): půjde o případovou studii (case studies) nebo teoretickou či metodologickou analýzu (diskusi) určitého problému výzkumu politické kultury. Práce bude prezentovaná na semináři a v písemné podobě vyvěšena na studijních materiálech v IS. Studenti ve svých pracích využijí inspirace texty z první teoretické části kurzu. Ve své prezentaci vlastního malého výzkumu budou studenti prokazovat znalost výchozího literárního kontextu z teoretické části kurzu a schopnost jej propojit s vlastní výzkumnou aplikací a vhodným metodologickým přístupem při realizaci svého malého cvičného empirického, teoretického či metodologického zkoumání (zpravidla půjde o případovou studii; analýzu samostatně sebraných zdrojů výzkumu jako například interview, tištěných textů, vizuálních reprezentací, pozorování interakcí). Každý student představí svou práci na workshopu ve 20-30 minutové prezentaci a rovněž vypracuje v příslušném termínu její písemnou podobu v rozsahu 1.500-2.000 slov.

Hodnocení studentů se skládá z hodnocení aktivit v seminárních diskusích a seminárního referátu (0-30 bodů), ústní i písemné prezentace seminární práce a její obhajoby u závěrečné zkoušky ve formě ústní (0-70 bodů). Studenti musí pro získání kreditů dosáhnout v celkovém hodnocení minimálně 70 bodů. Závěrečná zkouška bude mít ústní formu ústního kolokvia o seminární práci.

Program lekcí:

1. týden 23.2: **Uvedení do kurzu. Význam konceptu politické kultury v sociologii, stručný přehled historie teorie politické kultury.**

Povinná četba: Gibbins, J.R. 1989 (s.1-30)

Další doporučená literatura: Verba, S. eds. 1990. (Kap.5. The Study of Political Culture, s.37-56).

2. týden 2.3.: **„Klasický“ koncept a typologie politické kultury Almonda a Verby (Behaviorismus a strukturální funkcionalismus)**

Povinná četba: Almond, G. "The Intellectual History of the Civic Culture Concept" in: Almond, G.A.-Verba, S. eds. 1989. The Civic Culture Revisited. (s.1-36),

Další doporučená literatura:

Almond, G.-Verba, S. 1963. The Civic Culture. (s.3-42, 214-257

Sociální kontext občanských postojů: Almond, G.-Verba, S. 1963 (261-299); socializace a občanská kompetence: Almond, G.-Verba, S. 1963 (214-257);

skupinová diferenciacce a politické orientace: Almond, G.-Verba, S. 1963 (377-401)

referát:

3. týden 9. 3.: "Kulturální" redefinice konceptu politické kultury (antropologické pojetí politické kultury)

Povinná četba: Elkins, D.J. and Simeon, R.E.B. "A Cause in Search of Its Effect, or What Does Political Culture Explain?" In: Crothers, L and Lockhart, Ch. eds. 2000 (s. 21-38). Clifford Geertz: "Ideologie jako kulturní systém" in: Geertz, C. 2000 (s. 219-262).

Další doporučená četba:

Ross, M.H. "Culture and Identity in Comparative Political Analysis" In: Crothers, L and Lockhart, Ch. eds. 2000 (s. 21-38)

Clifford Geertz: "Deep Play: Notes on the Balinese Cockfight" In: Crothers, L and Lockhart, Ch. eds. 2000 (s. 235-247). Clifford Geertz: "Primordial Sentiments and Civil Politics in the New States." In: Nordlinger, E. 1970 (s. 209-217)

referát:

4. týden 16. 3.: Občanská společnost, sociální kapitál a politická kultura

Povinná četba:

Putnam, R.D. 1993 (kap. 4, s. 83-120),

Putnam, R.D. "Bowling Alone: America's Declining Social Capital" In: Crothers, L and Lockhart, Ch. eds. 2000 (s. 223-234),

Tarrow, S. "Making Social Science Work Across Space and Time: A Critical Reflection On Robert Putnam's Making Democracy Work" In: Crothers, L and Lockhart, Ch. eds. 2000 (s. 235-247)

referát:

5. týden 23. 3.: Sociální hnutí, kolektivní identita a politická kultura

Povinná četba:

McAdam, Doug "Culture and Social Movements"

Swidler Ann "Cultural Power and Social Movements"

Hunter, J.D. "Cultural Conflict in America"

Vše in: Crothers, L.-Lockhart, Ch. (eds.) 2000. *Culture and Politics. A Reader*. New York: St. Martin's Press.

referát:

6. týden 30. 3.: Čtecí týden. Výuka se nekoná – běžte do knihovny!

7. týden 6. 4.: Diskursy, symboly a reprezentace politických identit

Povinná četba:

Hunt, Lynn. 1984 „The Imagery of Radicalism“ s. 87-119 + „Symbolic Forms of Political Practice“ s. 52-86.

Abélès, Marc 2004 „Politika jako divadlo“ in Petr Skalník (ed.) *Politická kultura: antropologie, sociologie, politika*.

Další doporučená četba:

Baker, M.K. *Inventing the French Revolution. Essays on French Political Culture in the Eighteenth Century*. s. 167-199.

referát:

8. týden 13. 4.: Politická kultura a politická změna: postkomunistická politická kultura

Povinná četba:

Novák, M. O politické kultuře vůbec a v období postkomunistické transformace zvláště

Nosál, I. Zrození české postkomunistické politické kultury.

Buzalka, J.-Strážay, T. 2004. Má politická kultura váhu? „Pozápadnění Slovenska“ po roce 1989.

Vše in Petr Skalník (ed.) *Politická kultura: antropologie, sociologie, politika*.

referát:

9. týden 20. 4.: Existuje postmoderní politická kultura? Diskuse o proměnách politických kultur a identit v postmoderní době.

Povinná četba:

Bo Reimer „Postmodern Structures of Feeling: Values and Lifestyles in the Postmodern Age“ in Gibbins,J.R.1989 (s.110-126)

Ronald Inglehart “Observations on Cultural Change and Postmodernism” in Gibbins,J.R.1989 (s.251-258)

Bo Reimer „Constructing Value Orientations:Reply to Ronald Inglehart“ in Gibbins,J.R.1989 (s.257-258)

Další doporučená četba:

McBride,A. and Toburen,R.K."Deep Structures:Polpop Culture on Primetime Television" In: Crothers,L and Lockhart,Ch.eds.2000. s.133-149. (Jak non-politické televizní programy současnosti manifestují hodnoty politické kultury)

Bryan S.Turner „From Postindustrial Society to Postmodern Politics: the Political Sociology of Daniel Bell“ in Gibbins,J.R.1989 (s.110-126)

Ian Forbes „Nietzsche, Modernity and Politics“ in Gibbins,J.R.1989 (s.218-236)

referát:

10. týden 27.4.: **Workshop 1.**

11. týden 4.5. **Workshop 2.**

12. týden 11.5. **Workshop 3.**

13. týden 18.5. **Workshop 4**

Literatura:

Almond G.A.,Verba S. 1963. *The Civic Culture*. Princeton: Princeton University Press.

Almond G.A.,Verba S. 1989. *The Civic Culture Revisited*. London: SAGE.

Almond,G.A.1990. *A Discipline Divided*.

Backer,M. *Inventing the French Revolution. Essays on French Political Culture in the Eighteenth Century*. Cambridge University Press.

Brown,A.1985 *Political Culture and Communist Studies*. New York:M.E.Sharpe,Inc.

Cefaï, D. 2001. *Cultures Politiques*. Paris: Presses Universitaires de France.

Crothers,L. and Lockhart,Ch.eds. 2000. *Culture and Politics. A Reader*. New York:St.Martin's Press

Fagen R. 1969. *The Transformation of Political Culture in Cuba*. Stanford: Stanford University Press.

Furet, F. 1994. *Promýšlet francouzskou revoluci*. Brno: Atlantis.

Gibbins,J.ed.1989.*Contemporary Political Culture. Politics in a Postmodern Age*. London:SAGE.

Geertz, C. 2000. *Interpretace kultur*. Praha: SLON.

Hunt,L. 1984. *Politics, Culture, and Class in the French Revolution*. Berkley: University of California Press.

Nordlinger,E, ed. 1970. *Politics and Society. Studies in Comparative Political Sociology*. Prentice-Hall, Inc.

Putnam,R. 1993. *Making Democracy Work. Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton University Press.

Petr Skalník (ed.) *Politická kultura: antropologie, sociologie, politika*. Praha: Setout

Thompson M., Ellis R., Wildavsky A. 1990. *Cultural Theory*. Oxford: Westview Press.